

VAKCINA PROTIV VARIČELA

ŠTA TREBA DA ZNATE

1 Zašto se vakcinisati?

Varičele (nazivaju se i vodene ospice ili ovčje boginje) su obična dječija bolest. Bolest je najčešće laka, ali može biti i teška, naročito kod male djece i odraslih.

- Virus varičela se prenosi sa osobe na osobu kroz vazduh ili dodiranjem sa tečnošću iz prištića varičela.
- Uzrokuje osip, svrab, povišenu temperaturu i umor.
- Može voditi do teške upale kože, ožiljaka, upale pluća, oštećenja mozga ili smrti.
- Osoba koja je bolovala od varičela mnogo godina poslije može dobiti bolni osip - herpes.
- U SAD svake godine oko 12.000 osoba se u bolnici liječi od varičela.
- U SAD svake godine oko 100 ljudi umre od varičela.

Vakcina protiv varičela može spriječiti obolijevanje od ove bolesti.

Većina ljudi koji dobiju vakcinu protiv varičela neće se razboljeti od ove bolesti. A ako se neki, iako vakcinisani ipak razbole, bolest će obično biti u vrlo lakom obliku. Imaće nekoliko tačkica, malo je vjerovatno da će imati povišenu temperaturu, i brzo će se oporaviti.

2 Ko i kada treba da primi vakcinu protiv varičela?

- ✓ Djeca u starosnoj dobi između 12 i 18 mjeseci treba da prime jednu dozu vakcine protiv varičela, ili u bilo kojoj starosnoj dobi, ako nisu bolovala od varičela.

Osobe koje nisu primile vakcinu do 13 godina starosti i starije, treba da prime dvije doze vakcine u razmaku od 4-8 sedmica.

Pitajte svog doktora ili medicinsku sestru za detaljnija objašnjenja.

Vakcina protiv varičela može biti data u isto vrijeme kada i druge vakcine.

3 Neke osobe ne treba da prime vakcinu protiv varičela ili treba da čekaju

- Vakcinu protiv varičela ne treba da prime osobe koje su imale po život opasnu alergijsku reakciju na želatin, na antibiotik neomicin ili na prethodnu dozu vakcine protiv varičela (Oni koji bi trebalo da prime drugu dozu).
- Osobe koje su umjereno ili teško bolesne u vrijeme kada bi po rasporedu trebalo da prime vakcinu, obično čekaju da se oporave, prije nego što prime vakcinu protiv varičela.
- Trudnice bi trebalo da čekaju da se porode, pa onda da prime vakcinu protiv varičela. Žene ne bi trebalo da zatrudne mjesec dana nakon primanja vakcine protiv varičela.
- Sa doktorom treba provjeriti da li bi trebalo da primi vakcinu protiv varičela svako ko:
  - ima HIV/AIDS ili druge bolesti koje utiču na odbranbeni mehanizam organizma
  - liječi se dvije sedmice ili duže lijekovima koji utiču na imunološki mehanizam organizma, kao što su steroidi
  - ima bilo koju vrstu raka
  - liječi se od raka rendgenskim zračenjem ili lijekovima
- Osobe koje su nedavno primile transfuziju krvi ili druge krvne proizvode treba da pitaju doktora kada mogu primiti vakcinu protiv varičela.

Pitajte svog doktora ili medicinsku sestru za detaljnija objašnjenja.

Kakva je opasnost od vakcine protiv varičela?

Vakcina, kao bilo koji lijek, može prouzrokovati ozbiljne probleme, kao što su teške alergijske reakcije. Vrlo je mala opasnost da vakcina protiv varičela prouzrokuje teške posljedice ili smrt.

Primanje vakcine protiv varičela mnogo je sigurnije nego dobivanje bolesti.

Većina osoba koje prime vakcinu protiv varičela nemaju nikakvih problema.

Lakši problemi

- Bol i otok na mjestu gdje je data injekcija (oko 1 od 5 djece, 1 od 3 starije djece i odraslih)
- Visoka temperatura (1 osoba od 10 i manje)
- Slab osip, do mjesec dana nakon vakcinacije (1 osoba od 20 i manje). Postoji mogućnost, mada se vrlo rijetko događa, da ova osobe zaraze druge ukućane.

Umjereni problemi

- Napad (trzanje ili gubljenje) uzrokovano povišenom temperaturom (manje od 1 osobe na 1.000).

Teški problemi

- Upala pluća, vrlo rijetko
- Drugi ozbiljni problemi kao što je teška reakcija mozga i slabljenje krvne slike zabilježeni su nakon primanja vakcine protiv varičela. Ali, to se događa tako rijetko da eksperti ne mogu reći da li je uzrokovano vakcionom protiv varičela. Ako i jeste, onda je to vrlo rijedak slučaj.

Šta raditi ako se javi umjerene ili teške reakcije?

Na šta da pazim?

Treba paziti na bilo kakvo neobično stanje, kao što su visoka temperatura ili promjene u ponašanju. Znakovi teške alergične reakcije mogu biti teško disanje, promuklost ili pištanje u prsima, crvene fleke na koži, blijedilo, slabost, lupanje srca i vrtoglavica, mogu se javiti nekoliko minuta ili nekoliko sati nakon primanja injekcije. Visoka temperatura ili napadi (trzanje ili gubljenje), ako se dogode, javiče se u periodu od 1 do 6 sedmica nakon primanja injekcije.

Šta da radim?

- Zovite doktora, ili smjesta vodite osobu doktoru.
- Recite doktoru šta se dogodilo, datum i vrijeme kada je reakcija počela i kada je vakcina primljena.
- Tražite od doktora, medicinske sestre ili zdravstvene službe da podnesu prijavu VAERS - Vaccine Adverse Event Reporting System (Sistem za prijave nepodnošenja vakcine) ili vi zovite VAERS na **1-800-822-7967**.

Federalni program za naknadu štete od vakcinacije

Za rijetke slučajeve, ako vi ili vaše dijete imate tešku reakciju na vakcinu, postoji federalni program koji pomaže da se plati njega onih koji trpe teške posljedice od vakcinacije.

Za detaljnija obavještenja o Federalnom programu za naknadu štete nastale od vakcinacije (The National Vaccine Injury Compensation Program) zovite **1-800-338-2382** ili posjetiti vebisajt na <http://www.hrsa.gov/bhpr/vicp/>

Kako mogu više saznati?

- Pitajte svog doktora ili medicinsku sestru. Oni vam mogu dati brošure o vakcinama ili vas uputiti na druge izvore informacija.
- Zovite vašu lokalnu ili državnu službu za zaštitu zdravlja, program za imunizaciju.
- Zovite Centar za prevenciju i kontrolu bolesti - CDC (Centers for Disease Control and Prevention):
  - Call 1-800-232-4636 (1-800-CDC-INFO)
  - Posjetite vebisajt Nacionalnog programa za imunizaciju (National Immunization Program) na <http://www.cdc.gov/nip>

U.S. DEPARTMENT OF HEALTH & HUMAN SERVICES
Centers for Disease Control and Prevention
National Immunization Program